

DIARIO DE SESIONS

PARLAMENTÓ DE GALICIA

1 LEXISLATURA

Presidencia Provisional do Excmo. Sr. D. Antonio Rosón Pérez

Sesión de Investidura

celebrada o xoves, 7 de xaneiro de 1982

ORDE DO DIA

1. Cumprimento das Normas aprobadas pola Cámara, o día 4 de xaneiro de 1982 (Diario de Sesións número 2) en relación coa Sesión de Investidura.

(Continúa a Orde do Día no Diario de Sesións número 4, do 8 de xaneiro de 1982).

SUMARIO

Abrese a Sesión ás cinco e quince minutos da tarde.

Antes de entrar na Orde do Día, o Sr. Presidente Provisional invita d Sr. Secretario a que dea lectura á Acta da Sesión anterior. Así o fai o Sr. Secretario (González Mariñas).

O Sr. López Garrido (Bloque-PSG) plantexa unha cuestión de orde, facendo dúas observacións sobre a Acta. Contestación do Sr. Presidente, no senso de que as dúas observacións que presenta serán incorpo-

radas á Acta. Seguidamente, o Sr. Vázquez Vázquez (PS de G-PSOE) plantexa unha cuestión de orde, no senso de poder dispor, segundo o artigo 52 do Regulamento do Congreso dos Depurados, das Actas da Sesión durante dez días, pra poder delas. Contestación do Sr. Presidente Provisional. A continuación, o Sr. Quiroga Suárez plantexa unha cuestión de orde, en relación á carencia de bancos especialmente destinados ós membros da Xunta de Galicia. Cuestión de orde que érecollida pola Presidencia.

Entrase na Orde do día.

O Presidente Provisional manifesta que, de acordo coas Normas aprobadas, a Presiden-

cia, segundo o disposto no apartado 3) do artigo 15) do Estatuto Galego, deu cumprimento ás esixencias legais que nel se establecen, consultando ás forras políticas representadas parlamentariamente, e, en consecuencia, propon como candidato á Presidencia da Xunta de Galicia ó Deputado Sr. Fernández Albor, a quen concede a palabra pra que presente o seu Programa, e solicite a confianza da Cámara.

Páxina

Discurso do candidato á Presidencia da Xunta, D. Xerardo Fernández Albor. 39

0 Sr. Fernández Albor, candidato á Presidencia da Xunta, expon o Programa do seu goberno e solicita a confianza da Cámara.

Pra unha cuestión de orde. intervñ o Sr. Vázquez Vázquez (PS de G-PSOE), pedindo o Sr. Presidente que faga uso da súa prerrogativa en relación ás manifestacións dos asistentes nas intervencións dos Sres. Deputados.

0 Sr. Presidente suspende a Sesión, convocando a próxima pró día seguinte, 8 de xaneiro, ás II da mañá.

Levántase a Sesión.

Eran as sete e vinteseis minutos da tarde.

Abrese a Sesión ás cinco e quince minutos da tarde.

0 Sr. PRESIDENTE PROVISIONAL: Señores e Señoras Deputados, ábrese a Sesión. O Secretario da Mesa dará lectura á Acta da Sesión anterior prá súa aprobación, se procede.

0 Sr. PRESIDENTE PROVISIONAL: ¿Apróbase a Acta á que se deu lectura?

0 Sr. LOPEZ GARRIDO: Quixera facer dúas obxeccións. A primeira é que eu son Deputado pola Coalición Bloque-PSG e na Acta aparece recollido só do Bloque.

En segundo lugar, nós entregamos pola mañá unha serie de enmendas ás Normas prá Sesión de Investidura que, segundo dixo vostede, foron entregadas ós Grupos Parlamentarios, e non aparecen recollidas aquí tampouco.

0 Sr. PRESIDENTE PROVISIONAL: Polo que respecta á primeira observación, pois, é razoable e recóllese na Acta. Polo que respecta á segunda, teña en conta que no Diario de Sesións é onde se fai unha redacción circunstanciada de todo o que pasa na Sesión e as Actas soen ser así mais breves e concisas.

0 Sr. LOPEZ GARRIDO: Pro, neste caso, había dúas enmendas concretas ás Normas prá Sesión de Investidura. Non é un detalle accidental.

0 Sr. PRESIDENTE PROVISIONAL: Si, non hai inconveniente en que se recolla na Acta esa rectificación.

0 Sr. VAZQUEZ VAZQUEZ: Sr. Presidente, unha cuestión de orde. De todas maneiras, se estamos aplicando o Regulamento do Congreso dos Deputados, eu entendo que, segundo o artigo 52, ternos tódolos Parlamentarios o dereito de ter á nosa disposición durante dez días as Actas das Sesións pra lémolas e mostrármolo noso acordo e non facermos unha aprobación tacita.

0 Sr. PRESIDENTE PROVISIONAL: Neste momento, non podemos aínda da-las Actas coa antelación debida; agora, iso vaise facer no sucesivo porque irnos ter -claro- mais espaciadas as Sesións.

0 Sr. QUIROGA SUAREZ: Sr. Presidente, pra unha cuestión de orde. Eu, co máximo respecto, coa máxima firmeza, quero facer constancia do meu sentimento porque neste hemicycle non houbera bancos dispostos prá presenza en lugar preferente da Xunta de Galicia.

0 Sr. PRESIDENTE PROVISIONAL: Recolle a Presidencia esa manifestación e terase en conta nas sucesivas Sesións

Despachada a Acta da Sesión anterior, de conformidade coas Normas aprobadas, esta Presidencia, segundo o disposto no apartado 3 do Artigo 15 do Estatuto, deu cumprimento ás esixencias legais que nel se establecen, e polo tanto fixo a consulta coas forzas parlamentarias, é dicir, coas forzas representadas política e representadas parlamentariamente. En consecuencia, propon como candidato á Presidencia da Xunta de Galicia 6 Deputado D. Xerardo Fernández Albor, pertencente ó Grupo de Alianza Popular. Irnos, por tanto, entrar agora no Debate de

Investidura e ten a palabra o Deputado Sr. Fernández Albor, pra presenta-lo seu programa e solicitar, no seu caso, a confianza do Parlamento.

DISCURSO DE INVESTIDURA PRONUNCIADO DIANTE DO PARLAMENTO DE GALICIA POLO CANDIDATO A PRESIDENCIA DA XUNTA.

D. GERARDO FERNANDEZ ALBOR:

Santiago, 7 de Xaneiro de 1982.

Sr. Presidente, señoras e señores Deputados: no intre de comparecer diante das súas Señorías como candidato á Presidencia da primeira Xunta Autonómica de Galicia, e denantes de escomenza-la exposición do meu Programa de goberno, pra solicita-la confianza da Cámara, de acordo co establecido no artigo 15 do Estatuto, quero adica-las miñas primeiras verbas a render unha fonda e sentida homenaxe a cantos galegos de onte e de hoxe contribuíron á defensa da identidade de Galicia e a crea-las condicións xurídicas, políticas, económicas e sociais pra que hoxe accedamos ó autogoberno.

Eles abríronnos un camiño de esperanza e responsabilidade pra que, facéndonos hoxe protagonistas desta etapa histórica, academos meirandes cotas de benestar nun marco de convivencia pacífica e democrática.

Dun xeito especial, quero lembrar ós que, pola súa adicación ó estudo da lingua, das artes, e da historia de Galicia, e pola súa entrega ás tarefas da vida pública, contribuíron ó progreso de Galicia e fixeron que a personalidade de Galicia poida discernirse claramente no conxunto dos pobos de España e do mundo.

Pasan diante nosa, neste intre, os historiadores, que nos axudaron a percurar orientación nas raigames do noso propio pasado; os poetas, que cantaron en versos comprometidos a dramática realidade social da Galicia emigrante, mariñeira e campesina; os políticos e homes públicos que se esforzaron polo noso benestar e fixeron real o fondo contido da galeguidade; os músicos e artistas, os sabios e santos que foron construíndo día a día unha Galicia viva; os canteiros anónimos, que sementaron de cruces de pedra as encrucilladas dos camiños; cantos, preto ou lonxe de

nós, souberon manter un sereo compromiso galego de servizo ó noso pobo.

A eles quero adicarlles a miña primeira voz nesta Cámara de infindas resoancias e convertila en promesa de traballo, en garantía de unidade, en afán de continuidade, en solicitude de axuda a cantos coidan que, por enriba de ideas e estratexias políticas, existe unha realidade á que chamamos Galicia.

Dirixo tamén, con fonda emoción, un saúdo ós galegos que fóra de Galicia soñan na súa mellora, viven cavilando nela e teñen os ollos postos en nós pra nos dar azos e tamén pra nos xulgar.

Adico un sentido pensamento ós Centros Galegos, Casas de Galicia e Asociacións dos nosos Municipios na emigración, que veñen demostrando a nosa capacidade de esforzo común prá solución dos nosos problemas xerais da convivencia, e especialmente aqueles que plantexan o feito de vivir en Sociedades alleas, con xeitos culturais diferentes.

Dalgunha forma, cidades como Bos Aires, como Caracas ou A Habana, atópanse tan preto de nós coma esta cidade de Compostela na que hoxe estamos.

Tamén quero saudar ós non galegos que aquí viven e connosco traballan, axudándonos a ergue-la nosa terra. Cando eu falo —e falarei aquí de galegos— a eles tamén me refiro.

Dentro das posibilidades que por tempo e natureza me oferta esta intervención, soamente quixera tracexa-las coordenadas xerais da vindeira acción de goberno e sulíña-los seus obxectivos fundamentais, sobardando os supostos do programa de Alianza Popular de Galicia con toda xenerosidade, pra poder así exercita-la Presidencia en servizo de toda Galicia e de tódolos galegos.

Ninguén pode ter dúbida de que a nosa terra, desde as súas orixes ata que o Reino de Galicia se integra na Coroa española, foi sempre sobranceira polos marcados riscos da súa personalidade no xeográfico e no político, no cultural e no lingüístico, na súa etnia e nas manifestacións relixiosas, no seu ser interno e na súa proxección externa, ata o punto que constitúe hoxe cecais a comunidade autónoma de mais nidios contornos.

Pro temos que recoñecer que existiron e existen grandes trabas pra darlle formulación política a esa clara conciencia que o pobo ten da súa galeguidade.

Así, vivimos no contrasentido de ser, por unha banda, devanceiros dos movementos rexionais da España contemporánea, ó tempo que ollamos unha certa desconfianza na institucionalización política de Galicia como comunidade autónoma, que dificulta o propio desenrolo mediante o exercicio responsable da cidadanía.

Nembargantes, Galicia percorreu o accidentado camiño da súa autonomía, e hoxe ten neste Parlamento unha voz independente que fará chega-la chamada ó traballo e á responsabilidade a cantos, dentro e fóra, manteñen vivo o feito de ser galegos.

Coido que a Autonomía, como sistema de organización do Estado, é un obxectivo básico e transcendental da actual etapa política, polo que o Goberno contribuirá no posible a clarexar e consolida-lo mapa autonómico, ó tempo que defenderá pra Galicia plena garantía no exercicio dos seus dereitos namentres se manteña no modelo establecido pola vixente Constitución.

Se obteño a confianza desta Cámara, velarei pra que os reaxustes lexislativos que hoxe pretenden reconduci-lo modelo autonómico se fagan sin merma dos dereitos adquiridos por Galicia, xa que entendo que o Estatuto debe ser plenamente respetado como norma fundamental de Galicia, ratificada en referendun e integrada no corpo xurídico do Estado.

A nosa responsabilidade de autogoberno chega nun intre de crise económica e de orientación política que afecta a toda España, namentres resolve con traballo a súa transición política nun contexto mundial nada favorable.

Acepto este compromiso recoñecendo en España unha soa nación, de realidade plural, formada por mulleres e homes que atopan na experiencia do seu pasado valioso, o alicerce pra constituír unha sociedade mais próspera e humana.

Axiña han cumprirse os noventa anos desde que Alfredo Brañas pronunciara no paraninfo da Universidade Compostelá a lección inaugural do curso, que tiña por título "La crisis económica en la época presente y la descentralización regional", na que expoñía en dezaseis puntos un programa rexionalista.

Quero lembrar aquí este acontecemento pra que sirva como instrumento de superación da controversia entre o nacionalismo e o rexionalismo, sulñando que o tema de fondo

está na competencia real e nas posibilidades que se nos dan pra dirixi-los destinos da nosa terra, facendo cada vez menos problemas do nome con que se sinale esta gozosa realidade.

Se formo Goberno, tencioarei de darlle a Galicia tódalas ferramentas precisas pra tracexa-lo seu camiño, porque son consciente de que sómo-los galegos, en verbas de Castelao, "os únicos capaces de darlle luz á súa noite, pan ás súas demandas, dignidade á súa vida".

Coido que todo isto é posible sin forza-lo sistema establecido na Constitución, e mesmo compatible co clarexamento do Título VIII da mesma, sin cuestiona-la integración solidaria dos pobos de España.

Sinxelamente, creo na solución autonómica, porque dun xeito práctico achega o poder e a administración ós cidadáns e fai posible o emprego dos recursos humanos e económicos con meirande racionalidade. Tamén creo na Autonomía por principio, porque fai de liberdade e da iniciativa persoal unha canle de progreso e porque é unha expresión de democracia, na medida en que respecta as entidades territoriais menores.

Chegado o momento de gobernar Galicia seguindo o modelo autonómico, é preciso que actuemos con circio respecto ós principios que vertebran o Estado Autonómico, mantendo fidelidade ó mesmo, comprendendo os seus presupostos e acadando as súas limitacións pra podermos así levar a cabo unha eficiente actuación pública. A Comunidade Autónoma endexamais deberá ser algo illado do contexto da Administración do Estado, e, pola contra, terá que ser un complemento pra atender ás graves preocupacións que desacougan á nosa sociedade. Fariamos un cativo favor ó noso pobo se matinaramos na Autonomía como nun eido acoutado pra nosa dispoñibilidade exclusiva, fuxindo da cooperación externa.

O Estado Autonómico deberá acadar un artellamento lóxico das decisións públicas pra consecución dos obxectivos de interés xeral, e non derivar nun mosaico variedado de decisións contraditorias.

Coido que a cooperación é algo básico na Autonomía. O noso autogoberno, que hoxe se xustifica polas esixencias de toda orde que temos posto de manifesto, ha de lexitimarse tamén nos días vindeiros por dar unha solución eficaz e práctica ós nosos problemas.

Estamos cheos de razóns pra dispor de institucións de autogoberno, pro temos que

darlle mais forteza. E cabe sinalar, como dúas fontes novas de lexitimación inmediata, a eficiencia e a flexibilidade das institucións, na percura de meirande benestar polo camiño da participación cidadá.

Neste intre, e resaltando a constitucionalidade do modelo autonómico que pretendemos implantar, cómpreme ergue-la voz desde este Parlamento de Galicia pra facer explícita manifestación de acatamento da Constitución que tódolos españois nos demos a nós mesmos, e de defensa do modelo democrático e político que sinala pró desenrolo da convivencia dos españois. Idéntica manifestación de fidelidade quero facer á Coroa, en quen se simboliza a unidade e permanencia do Estado Constitucional, e de lealtade e respecto á persoa de D. Juan Carlos I, que con tanta dignidade e espírito de servicio desempeña a súa maxistratura.

A creación da administración autonómica traerá consigo unha recomposición de administracións públicas, mantendo os órganos de probada eficacia operativa que sexan asimilables na idea autonómica, e suprimindo aquela parte da organización propia dun sistema centralizado ou aqueloutra que supoña a coexistencia no noso territorio dunha duplicidade de competencias entre os órganos autonómicos e os centrais, salvando sempre os casos estritamente necesarios prá salvagarda do interés xeral.

Na mesma liña, teremos especial cuidado na coordinación da administración rexional coa administración local galega.

Pra conseguirmos estes obxectivos, e pra fuxirmos do perigo da burocratización excesiva do aparato público autonómico, teremos de ser non só severos con nós mesmos, senón tamén fortemente reivindicativos fronte á Administración Central pra que acepte de cheo a substitución do seu propio aparato polo da Comunidade Autónoma, de xeito que, coas salvedades devanditas, quede excluída de forma inmediata a duplicación dos servicios.

Tamén é propósito do Goberno, afondando nas ideas que acabo de expoñer, consolidar un funcionariado propio que atenda ós sectores da súa administración que se configuren en función das peculiaridades culturais, económicas e sociais de Galicia, sempre sin perxuício das solucións transitorias relacionadas co funcionariado do Estado establecido en Galicia, ó que garantizamos, na medida en

que esta garantía nos compete, un tratamento xusto e un esforzo constante pra mellora-las súas condicións, recoñecendo neles un labor que califico de inestimable e imprescindible.

Con desexo de atender ó mellor funcionamento da Administración Autónoma, e á promoción do funcionariado residente en Galicia, o Goberno percurará a creación dunha Escola Galega de Administración Pública e Estudos Políticos, que en colaboración coa Universidade e demais Institucións sirva pra afondar na investigación dos modelos aplicables á xestión pública en Galicia de acordo coas súas peculiaridades.

Non quixera rematar este punto referente ó contexto administrativo do Goberno Autónomo, sin facer unha referencia á Administración Local galega, a personalidade xurídica da cal ha de ser integrada pola Xunta nunha acción común que teña por fin o interés de Galicia.

Prá realización do modelo político e administrativo que acabo de expoñer, o meu Goberno —se son elixido— asumirá con carácter primordial a tarefa de impulsar un proceso legislativo en tódalas vertentes, que sirva pra afianzar entre nós a súa conciencia de comunidade política, que garantice a permanencia da Comunidade Autónoma como tal, que dea prestixio ás Institucións, facendo delas camiño de participación, e que traia a recuperación das nosas peculiaridades xurídicas e a revalorización dos modelos de estrutura social e humana.

Debemos ser todos conscientes de que o desenrolo do Estatuto require un esforzo legislativo importante, a iniciativa do cal corresponderá fundamentalmente ó Goberno; igualmente, arrequexase a redacción dunha longa serie de Proxectos de Lei que han de servir pra facilita-la tarefa de goberno.

Ben sei que esta inxente tarefa legislativa esperta hoxe algúns receos, pro eu coido que esta Cámara está disposta a protagonizar este intre no que temos que tirar tódalas consecuencias que prá Comunidade Autónoma se derivan do Estatuto.

E o meu propósito que tódalas leis que o Estatuto sinala sexan aprobadas nesta lexislatura, dando prioridade ás que se refiren directamente ó funcionamento das Institucións xa vixentes, e as que porán en vigor a nova organización territorial galega.

Ademais dun plantexamento político claro, dunha iniciativa legislativa responsablemente

exercida e da creación dun aparato administrativo capaz de apura-las posibilidades derivadas da Autonomía, temos sobor de nós o reto de negocia-lo traspaso de competencias a Galicia.

O mais elemental realismo político obríganos a actuar con ritmo acorde coas posibilidades de cada intre á hora de asumirlas competencias que nos transfiran, impedindo así un posible desequilibrio entre a autonomía legal ou teórica e a autonomía real ou práctica, sempre co nido obxectivo de acceder a un nivel de autogoberno tan fondo como a Constitución e o Estatuto o permitan.

E o meu propósito que a Comisión Mixta de Transferencias determine, no prazo dun ano, o término no que se completará o traspaso dos servicios que correspondan á Comunidade Autónoma Galega, abreviando sustancialmente os prazos legais establecidos polo Estatuto.

Nembargantes, quero deixar claro que non asumiremos ningunha competencia se antes non temos asegurada a dotación presupostaria necesaria pra levala a efecto.

Plantexado xa en términos xerais o modelo político, cómpre agora facer referencia ó modelo económico e social no que se terá que desenrola-la actividade do Goberno. Quero deixar constancia de que asumo de cheo o modelo de economía social de mercado, impulsada pola iniciativa privada, con liberdade de empresa e con tódolos dereitos que a Constitución recoñece ós traballadores. Coido que este modelo económico, susceptible de melloras e en continua evolución, é compatible totalmente coa liberdade política e coa orde democrática, e que ten demostrado meirande eficacia, permitindo ós países que o detentan acadar máximos niveis de desenvolvemento nun marco de liberdade e xusticia.

O Goberno Galego esforzarase pra crea-las condicións precisas pra un mellor e mais acelerado crecemento do benestar económico e social, e intervirá na economía soamente con carácter subsidiario, sin que iso signifique renunciar ás posibilidades establecidas nos artigos 28 e 30 do Estatuto, relacionadas co Sector Público e co fomento e planificación da actividade económica en Galicia.

A actuación do Goberno dirixirase principalmente a aqueles sectores básicos pra economía rexional nos que a iniciativa privada non chega a satisfacer-la demanda dos

individuos ou dos restantes sectores produtivos, e tamén se centrará nos sectores que arrequexan transformacións estruturais ou readaptacións profundas que, pola súa natureza ou polos seus altos costes, deban levarse a cabo coa axuda, ou baixo a orientación, do Sector Público.

Como obxecto especial de atención, cómpre mencionar xa ó sector primario, tanto no ámbito agrícola e gandeiro coma no pesqueiro e forestal, en razón da fonda crise estrutural pola que atravesa.

O Goberno apoiará e asesorará a iniciativa privada pra que poida facer axiña as transformacións que o sector require cara ó futuro de Galicia e á integración da súa economía na Comunidade Económica Europea.

No sector secundario, potenciaranse as industrias alimentarias de primeira liña, e as iniciativas que xurdan pró incremento da produción enerxética e o seu aproveitamento por industrias asentadas aquí e que cumpran nela o ciclo total das transformacións da materia prima. A política enerxética rexional orientarase ó utillamento das altas disponibilidades enerxéticas de Galicia como un incentivo particularmente importante pra atraer industrias e novas inversións.

Tamén coidaremos de que a política industrial sirva pra correxi-los fortes desequilibrios territoriais no desenvolvemento económico de Galicia, e pra fomenta-las actividades de maiores coeficientes de absorción de man de obra, como medio eficaz na política de emprego e na loita contra o paro.

No referente ó sector terciario, incentivarase a creación de servicios sociais e culturais, e dun xeito especial os relacionados co desenvolvemento e a promoción da cultura galega.

Todo isto sin esquece-la crecente importancia que ten o sector terciario no conxunto da economía, e especialmente teño que mencionar ó sector turístico.

Pechando este apartado das grandes liñas mestras que rexirán a nosa política económica, quero expoñer diante das súas Señorías a preocupación que sinto diante do proceso de reformas que haberá de afectar a tódolos sectores sin excepción, pra súa reestruturación en orde á integración de España na Comunidade Económica Europea. O Goberno Galego apoiará todo tipo de iniciativas pra homologación dos produtos e servicios nos mercados europeos, e pra acrecenta-los niveis de competitividade das nosas empresas.

Detrás de calquera programa de goberno, e mesmo de calquera declaración xenérica de intencións, debe haber sempre un estudo realista dos medios de que se dispón pra levalo a cabo. Son consciente de que o problema dos recursos da Comunidade Autónoma é fundamental, e de que o seu tratamento require sempre, ademais dos informes técnicos oportunos, un anxeio político de servizo á comunidade.

A política fiscal do Goberno Galego parte do coñecemento das limitacións impostas en primeiro lugar pola Constitución, que só confire ás Facendas Públicas, que ten que acadar ó mesmo tempo diferentes obxectivos que serían irreconciliables entre si se a autonomía financeira, en vez de limitarse nos seus xustos términos a garantiza-los recursos necesarios pró desenrolo das funcións asumidas polo Goberno, se convirte nun desexo incontrolado de acrecenta-los ingresos propios.

Coido que o poder tributario das Comunidades Autónomas ten, ademais dun gran significado político, un importante carácter instrumental, cal é o de achegar fondos pró funcionamento da propia Autonomía, obxectivo que terá que realizarse do xeito menos perturbador posible prós contribuíntes e prá Facenda Pública.

Diante do feito imprevisible de que os impostos transferidos non cubran con suficiencia as necesidades dos servizos públicos, a Lei Orgánica de Financiación das Comunidades Autónomas prevé a complementación destes ingresos mediante unha porcentaxe de participación nos impostos do Estado. Compriría, en primeiro lugar, unha reforma da devandita Lei que permitise definir claramente esa porcentaxe de participación, xa que de acordo co lexislado ata agora, esta importantísima fonte de ingresos só pode chegar a concretarse a través dun difícil proceso de negociación entre a Administración Estatal e a Autónoma. Nesta negociación Galicia atópase en situación de **desvantaxa respecto a outras Comunidades Autónomas**, e mesmo respecto á media nacional, en case tódolos parámetros socio-métricos que determinarán a porcentaxe de participación de Galicia nos ingresos do Estado.

O noso coeficiente de poboación, o baixo nivel de servizos, o feito de que a renda por habitante sexa inferior á media nacional en

cáseque un 30%, os fortes déficits en servizos sociais e infraestruturas, os altos custos por habitante nos servizos públicos, en razón dos déficits devanditos e das peculiaridades dos asentamentos da poboación rural, son razóns suficientes pra esixir unha participación xusta nos ingresos do Estado que compense ó pobo **galego do crédito fiscal histórico que mantén** fronte a Administración Central.

No mais elemental, o sistema financeiro establecido na LOFCA prevé a cobertura total de custos dos servizos públicos que sexan transferidos polo Estado ó Goberno rexional, quen deberá mante-lo actual nivel sin que de ningún xeito, nin baixo ningún **gallo, se poidan xerar maiores custos pró** cidadán nin dificultades financeiras en ningún terreo.

Pro temos que ir mais alá na nosa xestión financeira, e contempla-las posibilidades reais de mellora no nivel de servizos baseándonos nunha administración mais racional, xusta e eficaz dos impostos cedidos polo Estado de acordo co ritmo de asunción de competencias pola Comunidade Autónoma, sin necesidade de acudir a novos **gravames nin a recargos** sobor dos que xa existen.

O mecanismo de transferencias de recursos financeiros do Estado que adoptou finalmente a LOFCA, baseado no custo efectivo dos servizos prestados polo Estado no intre da transferencia, consolida unha distribución territorial do gasto público que perxudica a Galicia e a outras Comunidades Autónomas pouco desenroladas, co nivel de prestación por baixo da media nacional.

O Goberno Galego, aínda que aceptará provisionalmente esta fórmula pola súa operatividade e sinxeleza, percurará solucións mais xustas no futuro, tales como a aplicación do custo medio dos servizos a nivel nacional. Igualmente témo-lo rexo propósito de solicitar das Cortes Xerais unha reforma da LOFCA que defina claramente qué servizos públicos son considerados fundamentais, e **qué nivel mínimo de prestacións se deben** garantir nos devanditos servizos.

Pra solución destas cuestións fundamentais pró futuro da Comunidade Autónoma dun xeito democrático, defenderemos no marco da LOFCA e a Disposición Transitoria V do Estatuto de Galicia, que os membros das Comisións Mixtas de transferencias estean representados na Comisión Mixta Paritaria encargada de **negocia-la porcentaxe de**

participación de Galicia nos impostos estatais non cedidos ás Comunidades Autónomas.

Con meirande realismo temos que recoñecer aquí que a homologación de Galicia coas restantes Comunidades Autónomas en canto a servizos públicos, que asumimos coma unha das nosas sobranceiras responsabilidades, terá que ser contemplada como obxectivo a medio prazo e non como unha realidade axiña materializable, sobor de todo se, tal como queremos, se acada sin grandes incrementos da presión fiscal e do Gasto Público nos vindeiros anos.

No referente á autonomía financeira, propiamente dita, en tanto que posibilidade de recaudación de recursos propios, dentro da suliñada política de limitación do Gasto Público, o Goberno Galego tenderá a crea-los menos novos impostos posibles, e a que, no suposto de que foran imprescindibles, non recaian no ámbito da actividade que incrementa a produción e o emprego. E isto querémolo así, sabedores do especial intre económico polo que atravesamos o país e conscientes dos imperativos da política de relanzamento económico; e querémolo tamén así porque estas figuras impositivas teñen efectos facilmente trasladables a zonas distintas da comunidade autónoma onde deben permanecer por razóns elementais de xusticia distributiva.

Polo que afecta ós recargos sobor dos impostos estatais, que poderían constituí-la vía mais importante da expansión financeira da Comunidade Autónoma, tencioamos evitar no posible recorrer a esta forma de incremento dos ingresos, xa que ó redistribuírse a carga tributaria entre os cidadáns de acordo coas preferencias da Comunidade Autónoma, xerárase de xeito inmediato unha situación de competencia fiscal que sempre perxudicaría ás Comunidades de menores recursos.

Non obstante, o Goberno galego fará uso desta posibilidade sempre que sexa necesaria pra mante-la situación de paridade fiscal en Galicia respecto das outras Comunidades Autónomas.

Réstame referirme a unha terceira vía de financiación sostida polo principio de solidariedade interrexional: o Fondo de Compensación Interterritorial, que terá que ser sin dúbida a figura mais importante, a medio e longo prazo, pra financiación dos proxectos rexionais de desenvolvemento.

Desde a perspectiva galega, teño que lamentar unha vez mais que a LOFCA presente neste punto as meirandes ambigüedades xa que non especifica a forma en que se deberá distribuír, limitándose a apuntar algunhas das variables en función das cales haberán de asignarse estes fondos ás Comunidades Autónomas.

Considero urxente a aclaración, e indispensable a participación dos Gobernos autonómicos nas decisións sobor da materialización dos proxectos de inversión con cargo ó Fondo de Compensación, así coma nas iniciativas pra súa elaboración e pra coordinación dos plans rexionais.

Soamente sobor destas condicións, poderá falarse dun auténtico Fondo de Compensación Interterritorial que sirva pra loitar eficazmente contra as situacións de desenvolvemento imperantes en Galicia e noutras rexións de España. De non se facer así, tal fondo virá a ser unicamente unha mera descentralización de certo número de partidas presupostarias xa denantes previstas polos distintos Ministerios.

O alto ruralismo é tamén algo a ter en conta á hora de evaluar as necesidades de inversión pública en Galicia, polo que deberá tamén quedar suficientemente clarexado que as inversións necesarias pra atención dos servizos mínimos deberán financiarse exclusivamente mediante ingresos correntes, é dicir, polos impostos cedidos á Comunidade e pola participación nos ingresos do Goberno estatal, pra poder así adica-lo fondo integramente a Proxectos de creación de infraestruturas recollidos nos plans de desenvolvemento rexional.

Dun xeito semellante teremos de solicitar do Goberno Central que o resto da inversión pública se faga tamén de acordo co principio de solidariedade interrexional, pra que a actuación do Estado Central non anule os efectos redistributivos do devandito Fondo.

Baixo este mesmo epígrafe adicado á política Fiscal Galega, quero suliñar agora as relacións que deberán existir entre o Goberno Autónomo e os Entes Locais. De acordo coa interpretación do Estatuto Galego sostida polo meu Grupo Parlamentario, a descentralización do Estado só se acada plenamente potenciando, ademais da Autonomía rexional, á dos entes locais menores, polo cal haberemos de ter en conta as facendas locais nos futuros plans financeiros do Goberno Autónomo.

Aínda que o Artigo 142 da Constitución, que recolle as posibilidades de que as Facendas Locais participen dos recursos das Comunidades Autónomas, non acadou unha redacción precisa, considero indispensable o atender ás necesidades das Corporacións Locais, tanto a través da participación das mesmas nos tributos propios da Comunidade, como tamén, e de xeito mais importante, perante as transferencias efectuadas con cargo ó Fondo de Compensación Interterritorial, sempre e cando estes recursos estean destinados á financiación de proxectos de ámbito local ou comarcal, e cando así o acorde este Parlamento. En todo caso, estas transferencias faranse sempre seguindo estritos criterios de prioridade económica e social, con independencia de cal sexa o Grupo Político que detente o poder na Corporación

Se ata agora falei de como artellar unha acción de goberno, é preciso tracexar seguidamente un esquema de actuación por sectores que deixe claro diante das súas Señorías cal é o plan de prioridades que o meu Goberno pretende establecer.

Dado que as grandes liñas nas que se resolve a convivencia social e política dos galegos veñen tracexadas pola Constitución, non hai dúbida que o centro das nosas cavilacións está hoxe na crise económica pola que atravesamos Galicia, inserta noutra crise xeneralizada que afecta á práctica totalidade das nacións occidentais.

Coido que é indiscutible a absoluta prioridade que arrequeixa neste intre a nosa debecida situación económica, polo que esta será a primeira tarefa do Goberno Galego no futuro, enmarcado nela o plan de actuacións sectoriais que, de xeito necesariamente breve, expoñerei a continuación.

Levamos anos escoitando que a economía do país está mal; e non só está mal agora, senón que nos atopamos inmersos nun proceso de deterioro constante que escomenza nos primeiros anos da década dos setenta e abrangue xa cáseque unha década, convertíndose nunha profunda crise que non puido ser freada, xa que nin os estamentos políticos nin os económicos foron capaces de xerar unhas bases mínimas prá súa superación mediante as transformacións estruturais imprescindibles nunha etapa na que gran parte dos supostos fundamentais están en franca transformación.

A política económica seguida ata agora, a pesares de conseguila moderación das taxas

de inflación e do crecente deterioro da Balanza de Pagos, non acadou nin siquiera indicios de recuperación da demanda nin da actividade económica.

No concreto caso galego, a crise económica adquire unhas características propias, particularmente graves en razón da súa tradicional subordinación respecto ó sistema económico xeral e á conseguinte endebleza dun sistema produtivo de economía periférica que xurdiu, creceu e se desenrolou, non en función dos seus intereses e necesidades propias, senón ó servizo dun desenrolo económico e industrial externo á economía galega.

Así pois, Galicia atópase afectada pola crise económica xeral, non en tanto que economía industrial desenrolada, senón, e isto é mais grave, como economía primaria exportadora de materias primas, que olla como se frustra o seu recén escomenzado despegue industrial.

As institucións Autonómicas, e en especial o Goberno Galego, imos herdar tódolos pasivos xerados no pasado, e non sería xusto que tiveramos que asumir integramente os altísimos custos da crise sin facer unha chamada nidiamente esixente ó Goberno Central pra que se comprometa a facer en Galicia un plan especial de inversións con cargo ós seus propios presupostos, que axude a paliar-la grave situación de partida das nosas Institucións rexionais.

O Goberno Central deberá ter presentes as aldraxes comparativas sufridas por Galicia ó longo da súa historia e cooperar xenerosamente cos plans de desenrolo rexional, naqueles sectores mais maltreitos da nosa economía.

A Galicia deberá axudarse por primeira vez a aproveitar de cheo os factores que a favorecen na orde económica que están xurdindo a través da crise xeral das estruturas produtivas. E é a nosa intención que dentro do novo equilibrio económico que sen dúbida acadará o país, Galicia ten de atopar e mante-la posición que se corresponde coa súa riqueza real e co traballo das súas xentes.

Pra iso temos que saber valorar nos seus xustos términos o feito de ser unha rexión productora de materias primas, alimentos e enerxía, artigos todos eles que viron aumentar espectacularmente os seus prezos, adquirindo unha mellora sustancial na súa relación real de intercambio.

Temos que aproveitar esta oportunidade pra saír fortalecidos da crise, e de ningún xeito

debemos permitir que unha política desenrolista, de dubidosa eficacia, sacrifique a súa identidade económica en favor dos centros de maiores niveis de desenrolo industrial de España.

Temos de recoñecer que este obxectivo é moi difícil, sobor de todo sendo, como somos nós, profundamente conscientes das limitacións que impón unha economía aberta interrelacionada e, en gran medida dependente do sistema nacional, no que se refire ás medidas globais de política económica e certamente reducido.

Nembargantes, estamos dispostos a afrontar esta enorme responsabilidade facendo sin demora os traballos necesarios prá reconversión da situación actual e pró relanzamento da economía galega seguindo os obxectivos expostos.

Paso a suliñar agora as actuacións que os distintos Departamentos do Goberno tencioan levar a cabo coa urxencia que as nosas intencións reclaman, medida polo mais elemental realismo que nos fai recoñecer-las dificultades pra acadar solucións inmediatas.

Se tal como dixeran ó expoñer-lo modelo económico-social que enmarcará a acción do Goberno, hace prestar meirande atención ós sectores que requieren transformacións mais fondas e custosas, é evidente que teremos que adicar especiais esforzos á mellora do Sector Agrario, do que depende unha alta porcentaxe da poboación, e que está afectado por un círculo pechado de pobreza a causa da descapitalización progresiva, dos baixos rendementos, da falla de conexión con restantes sectores económicos, e do subemprego da poboación rural. Pra crebar este impenitizo da pobreza que oprime ó noso sector agrario, cómpre unha transformación da infraestrutura que hoxe conta o desenrolo do campo.

Pra iso apoiaranse en primeiro lugar as inversións levadas a cabo pola iniciativa privada prá mellora das actuais explotacións, e instrumentaranse os medios xurídicos precisos pra loitar contra o minifundio que continúa a se-la maior lacra estrutural do campo.

Potenciaremos ademais as actividades cooperativas e as organizacións agrarias que estean dispostas a asumir, co apoio do Goberno Rexional, un papel de vangarda na política de transformación da nosa agricultura.

Os obxectivos básicos a medio prazo son os seguintes:

1.— Aumento do grado de subsidiariedade da agricultura propiamente dita frente á gandería e á industria alimentaria, que ofrecen maiores posibilidades de conseguir mais altos ingresos dentro da actividade primaria.

2.— Revalorización das explotacións forestais a través do desenrolo das industrias derivadas do mesmo.

3.— Racionalización e especialización das producións agrarias galegas, e basicamente no aproveitamento de microclimas e das técnicas modernas de explotación na obtención de produtos de alta demanda e precio nos mercados nacionais e extranxeiros.

4.— Defensa dos montes e das comarcas cunhas peculiaridades agrícolas definidas, nun plan coordinado de mellora das explotacións, de defensa das denominacións de orixe, e da ecoloxía da rexión.

A Consellería correspondente apoiará estas transformacións facilitando asesoramento técnico, e apoio económico e financeiro, e deberá asegurar, a traves dos Plans Rexionais de Desenrolo e do Fondo de Compensación Interterritorial, un volume de inversión suficiente pra paliar-las necesidades mais urxentes.

Pra que a política agraria sexa efectiva, vixiaremos que tódalas inversións que se fagan con participación, con cargo ou baixo a asesoría do Goberno Galego, se fagan con nidas perspectivas a medio e longo prazo, fuxindo dos intereses a curto prazo que dificultan as transformacións de fondo que tan urxentemente necesita a nosa agricultura.

Cómpre agora facer mención do sector pesqueiro e de todo o que ese mundo significa prós galegos. Coido que non é necesario lembrar ós membros desta Cámara o que en términos cualitativos e cuantitativos ven a se-la pesca pra Galicia, e baste decir que a pesares do difícil intre polo que atravesamos, a pesca galega segue sendo mais do 50% da española, e Galicia é unha das primeiras rexións pesqueiras de Europa.

Aínda que asumimos de cheo as limitacións que ten o Goberno Rexional no tratamento dalgún dos problemas que afectan ó sector, que pola súa índole se integran na complexa política internacional que cae por completo fóra das nosas competencias, a Consellería de Pesca fará o posible pra garantir ós galegos

que viven e traballan no sector pesqueiro seguranças e garantías persoais suficientes no desenrolo da actividade, e intentará ser oída en tódalas decisións que poiden afectar ó sector representando os intereses da pesca galega, calquera que sexa o nivel político ou diplomático no que teñan que desenvolverse.

Galicia dispón da mellor e meirande riqueza marisqueira de España, e ten de defende-lo gran capital que supón a calidade das súas augas fronte ós posibles impactos dunha industrialización e un crecemento insuficientemente planeado.

Coido que podemos acadar solucións xustas e xenerosas a través da participación democrática de tódolos afectados polos complexos problemas que actualmente presentan temas tales coma a regulación das vedas, o mexilón, das artes de pesca e marisqueo, a disciplina de mercado, a normativa sobor da depuracións de mariscos e demais cuestións sanitarias, do marisqueo furtivo e dun longo etcétera.

A segunda —pro non secundaria— gran tarefa do departamento de pesca, será a xestión dunha política adaptada ós intereses da pesca de baixura, así como as solucións do problema ecolóxico dos barcos arrastreiros.

Non podemos esquecer tampouco a percura de solucións ás importantes cuestións pendentes na política social deste sector pesqueiro. A regulación do réxime da Seguridade Social dos pescadores, a prevención de accidentes e enfermidades profesionais, as pensións, vacacións e descanso dos homes do mar serán outras tantas preocupacións deste Goberno relativas á actividade pesqueira.

Non podo pechar estas verbas adicadas á problemática pesqueira, sin facer unha referencia aínda que sexa breve, ás industrias relacionadas coa pesca. A Industria Conserveira está necesitada de profundas reestruturacións, e o Goberno tencioa levar adiante un plan de relanzamento das mesmas, que se asente sobor niveis de produtividade, rentabilidade e competitividade moi superiores ós actuais.

As mesmas consideracións poden facerse sobor da fabricación de fariña de pescado, de gran transcendencia namentres non se habilite unha forma diferente de recuperación de peixe azul cando non acuda o comprador en fresco.

Tamén á Industria Auxiliar Pesqueira, que está sendo gravemente afectada pola tenden-

cia á desinversión no sector e as empresas frigoríficas e conxeladoras que teremos que protexer fronte ás importacións innecesarias ou especulativas, haberá de dirixirse a urxente actuación da Xunta de Galicia.

Queda, por último, dentro do mesmo sector, facer patente a firme intención do Goberno Rexional de fomenta-la investigación aplicada a tódalas facetas desta actividade económica, incrementando o número de becas, financiando traballos, congresos científicos e outras actividades semellantes en colaboración coa Universidade e demais órganos especializados co fin de dar resposta ó reto tecnolóxico ó que asistimos.

A política económica do Goberno Galego artellará a estratexia de loita contra o paro e de relanzamento do desenrolo económico, sobor da reestruturación e fomento do sector secundario.

Galicia ten necesidade dunha industria axeitada ás súas condicións físicas, económicas e sociais, e ós seus intereses.

A “Nova Industrilización” pasará necesariamente pola diversificación das súas actividades, partindo das mais achegadas ás producións primarias, tales como a industria alimentaria e as industrias auxiliares e derivadas da agricultura e da gandería.

A Consellería correspondente incentivará a creación das devanditas industrias con axudas no campo técnico, económico, fiscal, financeiro e xurídico.

Deberase tender a unha política enerxética que fomente as inversións en Galicia e dun xeito especial aquelas que se levan a cabo nas zonas mais deprimidas e que abosaban mais man de obra.

Basicamente, a política de Obras Públicas orientarase á resolución das deficiencias infraestruturais que coutan o desenrolo económico e o proceso de industrialización.

Hai que facer posible un crecemento industrial ordenado e sin estrangulamentos, como base do crecemento económico e da loita contra o paro. O mesmo tempo, as Obras Públicas servirán pra crear unha demanda adicional, da que a industria será a principal beneficiaria.

A supresión dos déficits que presenta Galicia en Obras Públicas e Urbanismo é un obxectivo posible, á vez que crea grandes ocasións prás inversións levadas a cabo por iniciativa privada, que posibilita unha eficaz loita contra o paro.

A complexa materia da ordenación territorial, na que vai incluído un enorme número de actividades, estará orientada a paliar os desequilibrios existentes entre a Galicia litoral e a interior, fin pró cal se destinarán parte dos recursos do Fondo de Compensación Interterritorial.

Tres son as finalidades básicas dos Plans de Ordenación Territorial e Obras Públicas:

1.— Ser instrumento da política de emprego, e de loita contra a emigración potenciando o desenvolvemento das zonas máis afectadas por este fenómeno.

2.— Creación de chan urbanizado e industrial, pra impedir localizacións desfavorables ou a caída da construción.

3.— Compatibiliza-lo desenvolvemento urbano e industrial coa permanencia dos asentamentos rurais e daqueles outros que xurdan polas actividades localizadas na zona interior.

Partindo da política de ordenación territorial, o Goberno que trata de formar tencioará mante-lo equilibrio ecolóxico e implementar unha política do medio ambiente.

A preocupación polo equilibrio ecolóxico debe estar presente nos programas agrícolas, pesqueiros, industriais, enerxéticos, sanitarios e restantes aspectos da actividade económica e social.

Sei que a ecoloxía require inversións que só son rentables a longo prazo, pro estamos dispostos a prestarlle gran atención, en función da irreversibilidade das agresións contra a natureza.

Son fins da política de medio ambiente:

1.— A conservación e recuperación do chan.

2.— O control da contaminación.

3.— A protección dos bosques galegos e a loita contra os incendios forestais.

Cómpre dicir tamén que a conservación da paisaxe galega e a recuperación das tradicionais vivendas serán protexidas pola política xeral de medio ambiente.

Non cabe nesta intervención o facer unha análise exhaustiva dos problemas e das posibles melloras da atención sanitaria, pro coido que é posible facer unha exposición dos puntos fundamentais sobre os que xirará a política sanitaria.

Pretendemos en primeiro lugar practicala sanidade como ben social considerándoa un dereito de tódolos cidadáns que inclúe non só as actividades asistenciais senón tamén as preventivas, rehabilitadoras e educativas,

entendendo a saúde como un estado de benestar individual e colectivo.

En segundo lugar, queremos corrixir os desequilibrios territoriais que nos afectan en materia sanitaria, e que atinguen fundamentalmente á zona rural.

Coidamos que a solución deste problema só pode chegar da man dun novo sistema sanitario de estrutura descentralizada.

Dentro do campo da sanidade e da asistencia social, concedemos gran importancia ós grupos que tradicionalmente foron máis inxustamente tratados, integrados por xentes de terceira idade por xubilados e pensionistas, por minusválidos e deficientes mentais, prós que se procurará un tratamento igual ó dos restantes cidadáns que lles permita maior integración na vida social.

Fundamentalmente a aqueles aspectos menos atendidos nos plans previstos polo Ministerio correspondente, e especialmente ó ensino preescolar, á formación e reconversión profesional, á formación permanente de adultos e á creación de centros pra infradotados.

A liberdade de ensino é pra nós algo máis ca unha simple declaración, e debe resolverse no apoio á iniciativa privada e á igualdade de oportunidades pra que o dereito dos pais a elixir-la educación dos seus fillos se materialice en efecto.

Galicia ten un déficit tradicional na estrutura do ensino superior, que se viu inxustamente agrandado pola política de expansión universitaria levada a cabo nos derradeiros anos, nos que practicamente se triplicaron os centros universitarios, sin que Galicia se beneficiara da devandita expansión.

Faremos serias xestións co Goberno pra creación dunha segunda Universidade en Galicia, e pra que tódalas Facultades e Escolas Superiores integren a nosa Universidade.

Pro, sobor de todo, procuraremos conecta-la Universidade coa sociedade na que se inserta, esixindo dela os servizos de investigación e cultura que debe render á comunidade.

Son consciente da importancia que pra colectividade galega ten a cultura en xeral, e a súa propia cultura en particular, entendida esta última como xeito de vida, e non coma sinxelo adubío da sociedade.

A cultura é a raigame no pasado, orientación no presente e proxección no futuro, e vén a ser unha das bases da

identidade dos pobos que xustifica o Autogoberno.

E preciso crea-las condicións necesarias pra **garantiza-la igualdade no acceso á cultura** e conseguir unha meirande participación social nos feitos culturais pra fomenta-la capacidade creadora do individuo.

Nas orixes da nosa identidade cultural está o feito de termos unha lingua propia. Nos pobos en que conviven dúas linguas, en contraste cos bens de posesión dun dobre tesouro de comunicación, soen darse situacións litixiosas. Galicia ha de saber superalas, no goce e na utilidade dos dous idiomas, abertos a inmensas largancías.

Temos que atraer ó galego ás xentes que aínda se senten alonxadas desta nosa maltreira "lingua de probes", que é a nosa meirande riqueza.

Pro falo de atraer, de fomentar, de **soerguer... non de impor**. Falo de **recoñece-las realidades sociais** e de **exalta-lo** que temos de nós. Coa seguranza de que neste Parlamento ninguén quere amingua-las liberdades que a Constitución consagra, nin ir contra o dereito e o deber do ensino, do coñecemento, e do uso do castelán. Doutra parte, sería valdeiro o intento de quen tal quixera facer.

As competencias que a nosa Comunidade Autónoma pode asumir nestas xeiras abrirannos camiños pra unha laboría cultural que Galicia precisa con urxencia.

Temos que potencia-la cultura con accións nos seguintes campos:

1.— A conservación do noso patrimonio histórico-artístico. A cultura non podemos separa-la das súas raíces. Pro ben sei as dificultades que entraña esta defensa do noso patrimonio, inmenso, espallado, danado de cheo polos perigos que entraña a ignorancia e a preguiza. Cómpre **garantiza-la** súa protección ó fin de salvagarda-lo xeito de vida de tódolos galegos.

2.— Aproxima-la arte ó público, con accións especiais nos museos, arquivos e bibliotecas a fin de convertilos en centros de investigación e de difusión de cultura.

3.— Apoio e fomento das manifestacións artísticas, tales coma o teatro, as exposicións de artes plásticas e outras actividades **semellantes**, en colaboración cos Concellos, Deputacións, Universidades e outros centros culturais.

4.— Apoio á difusión do libro, especialmente á do libro galego, estimulando a súa lectura a través das bibliotecas públicas.

5.— Apoio ás manifestacións espontáneas de arte popular.

6.— Fomento de cantas actividades leve a cabo a iniciativa privada, ou as asociacións e institucións existentes en Galicia pra difusión cultural.

Temos, en suma, de fomenta-la lectura no fogar, coa prensa, coas edicións populares, e os préstamos de libros nunha mesta rede de bibliotecas. Temos de **mellora-los** nosos museos, **acrecenta-las** exposicións, **amplia-los** conservatorios profesionais de música, as sociedades de concertos, os grupos de coros e danzas, os de teatro. Temos que aproveitar ó máximo tódolos nosos valores, chamando ós estudos con becas, favorecendo as pensións **no extranxeiro**, as conferencias, os coloquios, os congresos...

Pro, quixera, sobre todo, **propoñer** que dada a sobriedade dos recursos **axuntémo-los** esforzos e coordinemos cantas accións dispersas xurdan hoxe en Galicia: as Fundacións, os Patronatos, a Universidade, as Deputacións, os Institutos, as Sociedades, as Editoriais, as Igrexas..., poden potencia-las súas accións se logran axuntarse en traballos comúns. Esta coordinación virá non só a **sumar**, senón a **potencia-los** esforzos illados e as **iniciativas espontáneas**, sin **afogalas**. Os poucos medios virán a dar, deste xeito, meirande rendemento.

Todo este programa cultural non será pura utopía se traballamos todos xuntos nel, por riba de canto poida arredarnos.

O sector "Servicios" está especialmente atrasado en Galicia, o que amosa unha evidente situación de subdesenrolo, ó tempo que priva á nosa economía dun motor de desenrolo cada vez mais necesario e potente na medida en que os Servicios facilitan por **unha parte o resto das actividades económicas**, e por outra son eles mesmos xeradores de recursos.

Sobor dunha declaración xeral de potenciación do sector terciario, especialmente do comercio, o turismo e os transportes, cómpre mencionar aquí os seguintes puntos:

1.— Atención á disciplina de mercado e á defensa dos consumidores, regulando con exactitude as actividades comerciais, especialmente as que se refiren ós Mercados Comarcais e Rexionais existentes en Galicia.

2.— Promoción nacional e internacional dos produtos da Agricultura, a Industria e maila Artesanía galega, a través da participación en feiras e exposicións.

3.— Ordenación do Sector Turístico e fomento das actividades tendentes a diversificar-la oferta por temporadas e a alonga-la temporada alta.

Despois de facer repetidas referencias ó grave problema da emigración galega, quero agora adicarlles un espazo propio pra suliñar que tódalas actividades económicas e sociais do Goberno Galego terán como elemento de medida da súa eficacia a capacidade progresiva de reabsorbe-la man de obra emigrante asegurándolles ós emigrantes a reinserción no noso mundo laboral.

Namentres isto non se acade, potenciarémola asistencia ós emigrantes e as relacións coas súas familias e a súa terra.

As comunidades asentadas fóra de Galicia, prometémolles hoxe un esforzo por integralas na vida política e económica galega, e a todos agradecemoslle especialmente a axuda que nos prestan coas remesas froito dos seus traballos.

Non sería xusto rematar un programa de Goberno Galego sin facer referencia expresa á condición da muller, que sufriu e sofre as consecuencias da emigración, que viviu soa a responsabilidades da vida familiar, que tivo que afrontar toda clase de traballos no agro, nas fábricas, nas actividades pesqueiras e no fogar, e soubo coida-los seus fillos e a súa terra, con exemplar esperanza nun mellor porvir.

Queremos que se escomeze aquí un camiño de superación de tódalas discriminacións, partindo do recoñecemento do labor da muller galega no conxunto da vida da rexión.

Se este Parlamento me outorga a súa confianza como Presidente da Xunta de Galicia, a nosa andadura autonómica atoparase perante a proba concluínte, que é a da gobernación.

Pra nós gobernar vai ser sobor de todo axudar a sacar a Galicia da súa posición pasiva e contribuír con tódalas nosas enerxías a acrece-las cotas de benestar e de xusticia do noso pobo.

Hai que recuperar desde a Autonomía o tempo perdido. Hai que ir á loita pola modernización e ó progreso en tódolos terreos e en tódolos niveis. Eses son os nosos anxeos.

Por primeira vez, unha comunidade insuficientemente desenrolada, con ampla poboación emigrante, consegue o autogoberno. E sin dúbida é un experimento capital, pro un ensaio cheo de riscos que arrequeixa

grandes doses de serenidade, de colaboración e de enchoio.

Esa serenidade, esa colaboración e ese entusiasmo é o que hoxe pido, con toda a solemnidade e vehemencia que me presta o intre histórico que vivimos, ós homes e mulleres de Galicia, ós seus traballadores e empresarios, ás súas agrupacións e forzas sociais, ós seus medios de comunicación, ás súas institucións culturais, ós seus Concellos e Deputacións e ás súas Señorías, Parlamentarios de Galicia, que son a súa representación mais xenuína.

Con esa serenidade, esa colaboración e ese entusiasmo de todos, imos gobernar con confianza e quero que as súas Señorías se xungan á nosa esperanza pra levarmos entre todos esa esperanza ó noso pobo.

Con esa confianza, pido o seu apoio, Sres. Deputados, pra esta obra que hoxe escomenzamos ó servizo de tódolos galegos, que é o servizo de Galicia, que é a única posibilidade de facermos o servizo a España. E hoxe, precisamente hoxe, quero terminar xa este longo discurso con estas verbas:

“Que a fogueira do espírito siga quentando as vosas vidas e que a fogueira do lume nunca deixe de quenta-los vosos fogares”.

(Aplausos).

O Señor PRESIDENTE PROVISIONAL: Suspéndese a Sesión ata as once.

O Señor VAZQUEZ VAZQUEZ: Unha cuestión de orde: rogaría ó Sr. Presidente que, dentro da súa liberalidade, utilizara a autoridade da Presidencia porque, se na Sesión deste Parlamento, o público asistente vai poder mostrar adhesións ou repulsas ás intervencións dos Deputados, quere decir que, se hoxe hai aplausos, outro día pode haber abucheos ou mostras de...

O Señor PRESIDENTE PROVISIONAL: Evidentemente. Iso é unha cuestión de principio e eu non o advertín porque estaba distraído nese momento.

Suspéndese a Sesión ata as once horas de mañá, quedando convocados as señoras e señores Deputados pra dita hora.

Levántase a Sesión.

Eran as sete e vinte e seis minutos da tarde.